

Výchovný ústav, středisko výchovné péče, střední škola a školní jídelna

Černovice, Jirákova 285, PSČ 394 94,
IČO: 70844348, KB Pelhřimov, č.ú. 27-2641160257/0100
tel.: 565 492 201, 565 492 203, fax: 565 492 116
e-mail: vu.cernovice@vucernovice.cz
www.vucernovice.cz

Minimální preventivní program

K prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, zpracovaný podle těchto základních školských dokumentů pro oblast prevence:

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže Č. j.:14514/2000-51
- Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT.
- Minimální preventivní program „Škola bez drog“
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j.:28 275/2000-22
- Národní osnovy pro vzdělávání metodiku primární prevence škol a školských zařízení.
- Pedagogové proti drogám – Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách a školských zařízení
- Od 1. Ledna 2010 nabyl v účinnosti zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Tento zákon uvedl v ustanoveních paragrafů 283-288 trestné činy, které přímo souvisí s nedovoleným nakládáním s drogami - drogy jsou v zákoníku označovány jako omamné a psychotropní látky – OPL
- Usnesení č. 342 ze dne 12. 5. 2014 . Koncepce podpory mládeže na období 2014-2020, která určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži a stanovuje cíle a opatření také v oblasti rizikového chování, fyzického a duševního zdraví, včetně oblasti návykového chování a závislostí.
- Květen 2015 – schválení návrhu zákona o ochraně zdraví před návykovými látkami

1. Východiska programu

... Toxikoman není horší než někdo jiný. Jenom se nenaučil utvářet svůj život, aby za to stál, jinak než s drogami.

... Pocitů jako štěstí, přátelství, osvobození od strachu se dá dosáhnout samozřejmě i bez drog, avšak je třeba se tomu naučit.

... Pro nikoho z nás není snadné dosáhnout toho, abychom byli milováni, docházeli uznání a prosazovali přiměřeně své zájmy.

... Kdo chce nakonec žít spokojeně s ostatními, musí se naučit vzdávat se, dělat kompromisy, snášet domnělé i skutečné nepříjemnosti a přebírat zodpovědnost.

...Toxikoman jde kratší cestou. Opatří si pozitivní zážitky chemickým ovlivněním svého mozku, aniž by musel něco udělat ... /Fr.-Christoph Gohlert, FD. Kuhn: Od návyku k závislosti. 2001/

2. Možnosti prevence návyku

Protidrogová osvěta a funkce příkladu

- Vyčkat situaci
- Rozhovory bez agitace
- Neomlouvát vlastní návyky
- Diskutovat obsahově vyváženě

Aktivita místo pasivního konzumního chování

- Poukázat na alternativy ke konzumu televize
- Z počátku nebrzdít aktivity
- Nesplnit každé přání – připustit frustrace
- Podporovat experimenty

Výchova k ne-závislosti

- Vyváženost mezi požadavkem na výkon a akceptací
- Vyhýbat se nevhodným očekáváním
- Při konfliktech se neodvracet
- Vyhýbat se mohutným výkyvům ve výchově

3. Cíle mimoškolní preventivní strategie

- zajištění a zvýšení informovanosti klientek v oblasti sociálně patologických jevů,
- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- poskytnutí nabídek směřovaných k vhodnému využití volného času,
- budování kladných hodnotových systémů,
- spolupráce VÚ s rodinou, kurátory, obecními a městskými úřady, policií, charitativními organizacemi,
- zvyšování sociálních dovedností a posilování komunikačních dovedností,
- vytváření pozitivního sociálního klimatu výchovných skupin,
- zvyšování důvěry v interakci vychovatel – klientka.

Tento program je zpracovaný pro klientky VÚ na jednotlivých výchovných skupinách v mimoškolní činnosti. Jsme si vědomi, že drogová závislost je jedna ze sociálně patologických jevů u mládeže, které zahrnují širokou škálu výchovných problémů, poruch a poruch chování a to včetně zneužívání návykových látek.

Prevence sociálně patologických jevů představuje aktivity ve všech oblastech prevence:

- drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- kriminality a delikvence
- virtuálních drog (počítače, TV, video)
- patologické hráčství
- záškoláctví
- šikanování
- vandalismus, intolerance a antisemitismus

Zhoršující se situace a zvýšené ohrožení mládeže návykovými látkami a souvisejícími sociálně patologickými jevy kriminální povahy je v současné době veřejný fenomén.

Epidemiologická studie drogové scény vykazuje tyto nepříznivé trendy:

- stále se snižuje věk prvního kontaktu s drogou
- droga získává vysokou společenskou atraktivitu
- trvale se snižuje snadná dostupnost drog
- nesnižuje se tolerance společnosti ke kouření, alkoholu ani k experimentování s drogou
- rozšiřuje se nelegální pěstování cannabis sativa (konopí)
- roste počet kriminálních deliktů spojených se závislostí na droze
- je zřejmá inklinace uživatelů drog ke společensky nebezpečným hnutím

Z našeho šetření vyplývá velká rozdílnost v informovanosti a zneužívání návykových látek u jednotlivých klientek. Některé se s drogou téměř nesetkaly, jiné klientky zneužívaly nebo nadále zneužívají tvrdé drogy – nejčastěji pervitin. Některé z nich prošly protidrogovou léčbou v různých komunitách s rozdílnými výsledky jejich léčby. Dle našeho šetření všechny klientky uváděly v souvislosti se zneužíváním návykových látek sníženou výkonnost ve škole, problémy ve vztazích s rodiči, problémy ve vztazích s přáteli. Zde uvádíme nejčastější důvody, proč se naše klientky rozhodly brát drogy:

- zapadnout do kolektivu
- uniknout od reality
- zahnat nudu
- vzbouřit se
- experimentovat.

Samotná povaha našich dívek, disharmonický vývoj jejich osobnosti, nezralost, nevyrovnanost, citová labilita, zvyšují riziko problémů se sociopatologickými jevy.

Chceme-li preventivně působit v otázce užívání drog, musíme přesně vymezit příčiny vedoucí k experimentování a konzumaci návykových látek.

Zkušenosti ukazují, že je třeba, aby naše dívky:

- měly informace o návykových látkách a znaly jejich účinky
- znaly důsledky užívání ilegálních drog
- měly dovednosti jak odmítnout tlaku svých vrstevníků
- chápaly souvislost mezi aktuálním rozhodnutím a jeho následky
- chápaly význam svého vlastního vzdělávání
- znaly možnost pomoci při problémech
- znaly důsledky užívání alkoholu a kouření
- rozuměly vlastní morálce a hodnotovému systému
- měly rozvinuty základní schopnosti péče o své zdraví

Z tohoto vyplývá, že minimální preventivní program zaměříme na:

- změnu postojů a hodnocení k ilegálnímu zneužívání drog
- výchovu ke zdravému životnímu stylu
- uplatnění různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny mládeže zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- smysluplné využití volného času mládeže (zájmové kroužky)
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace v ústavu z hlediska rizik sociálně patologických jevů
- spolupráci s adiktologickou službou

Na všech výchovných skupinách bude na začátku školního roku vypracován roční plán činnosti, kde jsou jednotlivé body preventivního programu konkrétně rozpracovány v jednotlivých složkách výchovy (výchovně vzdělávací, estetická, sportovní, sebeobslužná, kulturně poznávací, zdravotní, environmentální atd.)

Vychovatelé jednotlivých skupin zařadí tyto aktivity do týdenních plánů činnosti (viz. Deník činnosti), na sestavení programů se budou aktivně podílet samotné klientky na oddílových schůzkách. Nadále budeme spolupracovat se zdravotnickým personálem, psychologem, psychiatrem a s učiteli našeho zařízení.

Zajistíme odbornou besedu s pracovníky alternativních preventivních programů.

Prioritní aktivity uplatňované v rámci Minimálního preventivního programu:

- důsledné a soustavné vzdělávání dívek, vychovatelů a ostatních pracovníků v zařízení
- utváření postojů ke společnosti.
- vytváření dovednosti v sociální komunikaci, zvládání sociálních vztahů, stresových situací
- vytváření optimálních podmínek pro výchovně vzdělávací proces.
- dostatek volnočasových aktivit.

Uplatňování přiměřené agrese – předpoklady ...

- informovanost vychovatele a učitele o záměrech školy, důsledně dodržovat zákony
- důsledně potírat kuřáctví, požívání alkoholu a dalších návykových látek
- opatření proti dostupnosti těchto látek v zařízení zakotvit v řádech.

4. Nabízené aktivity

- dotazníkové šetření
- besedy
- projektové dny
- videoprojekce

Preventivní aktivity a programy speciálně zaměřené na jednotlivé rizikové klientky budeme uplatňovat *diferenciovaně*, tak jak bylo zmíněno v úvodu.

Průběžné sledování konkrétních podmínek a situace v našem zařízení z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení – náhodné kontroly moči a slin klientek při příchodu ze samostatných vycházek, po příjezdu z dovolenek zdravotnickým personálem z rozhodnutí ředitele či vedoucího pracovníka zařízení, dechové zkoušky alkohol- testem – výsledky testu evidovat v denním hlášení Evixu a následně zakládat protokoly do osobních spisů. Výsledky anket budeme aktuálně zveřejňovat na nástěnce /umístěna před jídelnou/, budeme podporovat iniciativu samotných děvčat a participaci.

V Černovicích 9. 9. 2017

Vypracoval: Mgr. Ing. Renáta Matějů